Екскурзоводите
на български език
в Италия
www.italiagid.jimdo.com

Паралел 43

Екскурзоводите
на български език
в Италия
www.italiagid.jimdo.com

Direzione e redazione: via Fulvio Bernardini, 50 - 00142 Roma - tel. 0039 348 35 30943 - e-mail: scuolabulgara@gmail.com - Internet: www.scuolabulgara.jimdo.com

Година I. N. 1 - Октомври 2014 **Издание на Неделното Българско Училище "АСЕН и ИЛИЯ ПЕЙКОВИ" в Рим за култура, история и изкуство**

Архиепископ Петър Парчевич

340 години от смъртта на големия духовник и родолюбец

Стр. 4

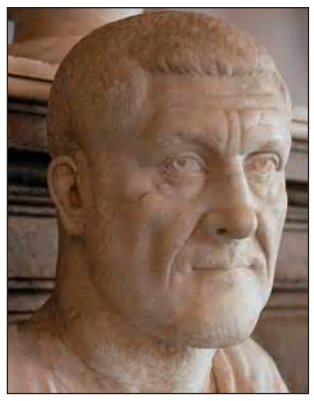

Максимин Тракиецът

Римският император тръгнал от тракийските земи

Стр. 5

Между езичеството и християнството

„Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите"

Пълният текст на „Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите" е достигнал до наши дни в 3 ръкописа: Codex Vaticanus lat.№ 3827, fol 196-209; 29 x 23 (X-XIв.); ленениям Codex Vaticanus lat.№ 2554, fol 260-289; 30x22 (от края на XVIв.) и Codex Vallicelanus C23, fol 273-291; 29x21 (от XVI в.).

Покръстването на България и българите е събитие, получило изключителен отзвук в цяла християнска Европа. Разглеждайки достигналите до нас исторически документи разбираме, че налагането на християнството в България се осъществява рязко и драматично. Българската държавна традиция от езическия период (681-865) има своя собствена физиономична определеност, абсолютно противоположна на византийската.

След покръстването, българите доброволно се отказват от държавната си традиция, въпреки съществуващото чувство за историчност, основаващо се на езическото минало.

Гръцките, латински и български извори, с които разполагаме показват обстоятелствата, довели до акта на покръстването и причините, които са го предхождали. Родната историко-летописна традиция разглежда християнизирането на България като процес, приключил 30 години след акта на покръстване с т. нар. „Прѣложение кънигъ" (въвеждане на славянската книжнина в богослужението и църковната практика).

Всъщност наличните извори спомагат частично да се възстанови картината, представяща начина на покръстване и християнизиране на България.

Благодарение на архивите на Ватикана до нас са достигнали „Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите". Една година след приемането на християнството през 865 г. българският княз Борис Михаил (857-889) отправя 115 въпроса към тогавашния Папа.

Запитванията били изпратени в Рим чрез българските посланици Петър и боилите Йоан и Мартин. Те били приети на аудиенция в Латеранския дворец на 29 август 866 г., а отговорите са им били предадени около 3 месеца по-късно, на 13 ноември същата година. Не са запазени до този момент нито оригинали, нито преписи на зададените въпроси от страна на Борис, както не са запазени и оригиналите на папските отговори. До нас са достигнали само няколко по-късни преписа, правени вероятно по останалите чернови на римския църковен глава.

Отговорите касаят и чисто практически въпроси, свързани с преодоляването на „културния шок", произлязъл от налагането на новата религия. Народът изживява една истинска „драма", която съвсем не е пресилена като понятие, имайки предвид социално-психологическите последствия сред българи и славяни в резултат на изповедалния взрив, избухнал след покръстването. Редица фрагменти, оцелели от този взрив, откриваме разпръснати в отговорите на папа Николай I. Предполага се, че в оригиналния си вид въпросникът е бил написан на гръцки – официалния език на българската канцелария, а с превода му на латински се ангажирал игуменът на манастира Санта Мария ин Трастевере Анастасий Библиотекар.

Отговорите са достигнали до нас в доста разпръснато състояние и касаят българската действителност, бита, правните норми, църковния канон, държавно-административната система и езическите вярвания.

Опитен дипломат, римският Папа успява да покрие очакванията на княз Борис и да намери пряк път към неговото доверие. Ето защо „Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите" изобилстват с позовавания върху борисовия въпросник, запълвайки по този начин поредната празнина в нашето изворознание. Самите „Отговори" са толкова богати на информация за българската християнска и предхристиянска действителност, че вниманието на научните проучвания постоянно са обърнати към тях.

Старата столица Калиакра и битките за "Пътя на пшеницата"

Когато говорим за Калиакра, първата асоциация, която правим е свързана с легендата за 40-те девойки сплели косите си и хвърлили се в морето, за да запазят честта и религията си. Калиакра обаче е много повече от една легенда! Невероятно красивата черноморска местност преди повече от 6 века е била столицата на Добруджанското десподство.

В античните хроники се отбелязва, че през 1346 г. българският болярин Балик, установил се като самостоятелен владетел на Добруджанското деспотство, оказва военна помощ на византийската императрица Ана Савойска, съпруга на император Андроник III Палеолог и майка на Йоан V Палеонтолог, в борбата й с претендента за византийския престол Йоан Кантакузин. Балик изпраща войска от 1000 души, водена от двамата му братя Теодор и Добротица, която обаче претърпява поражение.

Съществуват документи, които доказват за интензивните контакти на цялото българско крайбрежие с Европа много векове назад във времето. Малко хора знаят, че през XIII-XIV век Генуизката и Венецианската републики са се борили да два основни марски пътя: този на копринната, водещ към Китай и пътя на пшеницата, който е водил именно към нашите земи.

Апенинските мореплаватели откриват при нас най-напред житото, което е изключително търсено на Запад. Постоянно гладуващата Европа не внася само пшеница от нашите земи, но също сребро, желязо, кожи, лой и мед.

Стр. 5

Туристически обиколки на Рим
с екскурзовод на български език
всяка последна неделя на месеца

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ И ЗАЯВКИ КОНСУЛТИРАЙТЕ:
www.italiagid.jimdo.com

Неделните училища от Възраждането до днес - огнища на българската култура и народна идентичност

Неделните училища при извора

Ако искаме да разберем от къде тръгва пътя на първите неделни училища, то трябва да се върнем назад във времето, още преди Освобождението на България от османско иго. Първ опит за откриване на неделно училище прави Христо Данов като учител в с. Стрелча, Панагюрско (1850), в Шумен (през 1862 и 1864 г.) и в Прилеп (1865), но те не успяват да се развият и просъществуват само по няколко месеца.

Главната причина е липсата на организационен опит и достатъчни средства за издръжка, но не по-маловажен фактор е неосъзнатата нужда от страна на обикновения народ.

Особено раздвижване се забелязва в периода 1899-1905 г. По-голяма дейност развиват неделните училища в градовете Търново, Ст. Загора, Сливен, Котел, Враца, Видин и др., където обучението е било безплатно.

Учениците получавали само начално огрантотяване – четене, писане и смятане, а някъде изучавали и кратка българска история.

В други неделни училища освен основните предмети са изучавани роден език с граматика, география, физика, химия, математика, земеделие, пеене, домакинство, търговия и др.

Бързият икономически подем на страната след Съединението на Княжество България с Източна Румелия, води до нуждата от огрантотяване на населението, но са липсвали програми за обучение. Именно това е причината, през 1896 г. да се свика конгрес на Българския учителски съюз, на който се обсъжда и приема правилник и учебна програма, които да са „като конспект, по който да се ръководят дружествата."

Неделните училища са чисто български просветни огнища, където обучението в тях се е водило на български език и има подчертано светски характер.

Неделните училища у нас през Възраждането дават своя принос за просветното и културно издигане на българския народ в неговата борба за национално освобождение. Те подпомагат българския народ да излезе от своята изостаналост.

Голяма е тяхната роля за издигане на националното съзнание на народа, но след 1905 г. започва техния упадък.

Причините са липсата на финансови средства, голямата натовареност на учителите, тяхното лошо материално положение и не съвсем добрата им подготовка.

Интересен е фактът, че на много места селските кметове и свещеници правят всичко възможно да недопуснат откриването на такива училища от страх същите да не станат „разсадници на социалдемократическите идеи".

С намаляване на броя на неграмотните в България нуждата от неделни училища постепенно запада, а около 1934 г. тези училища почти престават да съществуват.

Подобни училища продължават да се откриват само в някои погранични райони, в родопските и

крайдунавските селища за огрантотяването главно на жени.

От 1944 г. за 45 години в България няма неделни училища и едва през 1990-1991 г. главно в отделни православни храмове постепенно започват да се откриват такива училища, като в много енории учителят започва да заема важно място до свещеника.

Тук се осъществява и просветната мисията на църквата.

През последните години се наблюдава засилен интерес от сформирането на неделни български училища в чужбина, където са концентрирани големи емигрантски български общности, възнамеряващи да запазят своята етническа принадлежност и при второ поколение емигранти или деца от смесени бракове.

Изключително важно е да подчертаем, че в основата на преподавателската дейност в българските училища зад граница трябва да бъде възпитанието и изграждането на морални и етични ценности у децата, които да поддържат жива връзката с родните корени, които много лесно могат да бъдат заличени.

За училището в Рим

През септември в Рим отвори врати новото българско неделно училище „Асен и Илия Пейкови", което носи имената на двамата братя, оставили значима следа в съвременната скулптора и живопис, не само на европейско, но и на световно ниво.

Желанието на създателите на училището е да запазят жива паметта за двамата творци, чиито имена дълго време бяха малко известни. Мястото, където се помещава нашето училище се намира почти под прозорците на Папа Франциск, до площад "Св. Петър" във Ватикана. Освен двете големи класни стаи, училището разполага и с голяма романска църква от XII век, която ще бъде използвана за конференции, концерти и други културни събития.

Църквата се казва "Сан Лоренцо ин Пишибус", което в превод означава "Свети Лоренцо до рибния пазар". Името идва именно от рибния пазар намирал се наблизо.

Когато започват урбанистичните промени на зоната, по повод построяването на новата via della Conciliazione, в началото на миналия век, църквата "Сан Лоренцо ин Пишибус" е трябвало да бъде съборена. Римското население се застъпва за античната и пълна с история сграда и така достига до наши дни. Църквата е по странен начин вградена в модерните около нея сгради, но някак си по типично „римски" живата история и старите тухлени стени продължават да напомнят за отдавна отминали епохи.

За дълъг период от време църквата е изоставена, но преди 31 години Папа Йоан Павел II я освещава отново и я дарява на Младежкия Международен Център на католическите лаици „Сан Лоренцо".

Българските неделни училища по света

Децата на емигрантите, които учат в български неделни училища по света, ще могат от тази есен да се явяват на държавен зрелостен изпит по български език. По този начин ще имат възможност да кандидатстват с оценката от матурата и в български университети.

Министърът на образованието и науката проф. Анелия Клисарова съобщава, че броят на учениците в българските училища в чужбина се е увеличил близо пет пъти за последните пет години. За децата, пребивавали продължително в чужбина, които трябва да продължат обучението си в родината, ще бъдат създадени центрове за реинтеграция. В тях те ще могат да наваксват пропуснати знания по даден предмет, за да продължат по-нататък.

Според данни, изнесени от проф. Клисарова, през учебната 2009/2010 г. родните училища зад граници са били 53, а учениците, обучавани в тях – 3111. До сега училищата по света бяха 179, а възпитаниците им – 14 851, но от тази година отвори врати и нашето неделно училище в Рим „Асен и Илия Пейкови".

Предстои значителна промяна в нормативната уредба, касаеща явяването на всички български ученици в чужбина на матура. Отнася се до промяната на Наредба 3, която предстои да бъде публикувана. Има условия и ред, които да удостоверяват, че учениците са завършили образование.

Тепърва ще се търси вариант и за предметите „История на България" и „География на България".

Това, което трябва да се има предвид при поправките в нормативната уредба е методиката, която ще бъде нужна, защото не всички деца владеят по еднакъв начин майчиния език.

С тази цел се предлага да бъдат създадени адаптирани програми специално за неделните училища в чужбина, които да не са точно като тези, по които се преподава в България.

Ватиканската библиотека

История, отворена към бъдещето

Един милион и 600 хиляди тома, 80 хиляди ръкописа и 100 хиляди архивни документа, около 8400 стари печатни издания, 300 000 монети и медали, 150 000 графики, рисунки и матрици, над 150 000 снимки.

Това са само някои от цифрите на историческата „Папска библиотека". Още от времето на нейния създател - папа Николò V, библиотеката продължава да спазва до голяма степен своята основна „мисия", а именно : да служи за общия интерес на всички хора на науката. Тя винаги е била смятана за елитна специализирана библиотека. Отворена е по-специално за преподаватили и изследователи от висшите учебни заведения, както и за учени, известни със своята квалификация и научни публикации, без да се прави разлика между раса, религия, произход и култура.

Сред ценностите в „Папска библиотека" са "Божествената комедия" на Данте от 1564 г. Коран от VII в., оригинални рисунки на Ботичели, Бернини и Боромини, както и оригинални ръкописи на Тассо, Галилей, Бокачо, Цицерон, Манцони, Ариосто, Леопарди, Вергилий и Сервангтес.

Мисля, че може само да се завижда на онези, които имат възможност да влязат във Ватиканската библиотека. За съжаление тук не може да влезе всеки, затова съхраняваните в библиотеката материали се предоставят за ползване само за определени изследвания и случаи.

За да бъдат ползвани и консултирани съхраняваните тук издания и документи е необходима предварителна подготовка на потребителите, които трябва да знаят как да използват правилно доверените им писания. Съхранените в библиотеката материали трябва да бъдат използвани по подходящ начин, за да бъдат запазени добре и защитени за доброто на човечеството днес и утре.

Трудният достъп естествено, провокира любопитство и съмнение, създавайки една особена тайнственост.

Всъщност, хубаво е, че "тайната" се намира именно там, където са скрити съкровищата на човечеството, доказателство за неговитеа история и култура, обхващащи векове и континенти. Тази "тайна" означава нещо повече. Това е тайната на незвестните неща от миналото, които ние не познаваме (и може би никога няма да научим). Чарът е в търсенето между редовете на някой текст, на някоя новина или образ, рисунка или снимка, на отражения, убягнали на предишните изследователи, които вероятно многократно са разлиствали тези страници, пропускайки нещо наистина важно.

Разбира се, ако възникне съмнението, че някои тайни умишлено се укриват във Ватикана, всичко става много по-сложно. От подобни ситуации и настроения могат да се родят книги и филми, които намекват за подозрителни и непознати неща.

Ето защо ватиканци се обръщат именно към тях: "Елате и вижте", ако те наистина проявят желание да се възползват!

Благодарение на науката и информатиката вече всеки един може да посети виртуално Ватиканската библиотека на сайта:

http://www.vaticanlibrary.va/.

Кастел Гандолфо

Папа Франциск отваря вратите на папската лятна резиденция за туристите

Папа Франциск отваря вратите на папската лятна резиденция Кастел Гандолфо за туристите. От 1 март е възможно да посетите парка Барберини, която освен красива природа притежава и археологически находки. Обиколките се правят с екскурзовод, а билетът струва 26 € (42 € е билетът, който включва и Ватиканските музеи). Градините ще бъдат отворени за обществеността почти през цяла седмица, от понеделник до събота.

Папските вили в Кастел Гандолфо се разпростират на площ от около 55 хектара и са разположени в района на Кастели Романи, близо до Рим. Те са част от екстериториалните зони на Светия престол в Италия. Предоставени са на Светия Престол с Пакт от 1929 г., като извънградска резиденция за папите, които са били посещавани още от времето на папа Урбан VIII, през 17 в.

В Парка Барберини, който е най-достъпен, но и по-малко известен, "може да се насладите на естествената природа, но и на археологически находки", съобщава Радио Ватикана като припомня, че на територията на Вила Барберини се е намирала вилата на император Домициан, с изглед към езерото Албано.

Апостоническият дворец в Кастел Гандолфо не е основно използван от Папата, за това ще бъде насочен към туризма. От друга страна миналата година Папа Франциск остана в Кастел Гандолфо съвсем за кратко.

Докато Йоан Павел II беше избрал като лятна резиденцията в Кастел Гандолфо, изграждайки плувен басейн, а Бенедикт XVI избра палата на брега на езерото за първите няколко месеца след оттеглянето си от трона, Бергольо посети Кастел Гандолфо миналата година, само три пъти: на 23 март, десет дни след като бе избран за Папа, той отиде да поздрави

Почетния Папа; за литургията на Ангела Господен на 14 юли и на 15 август за Успение Богородично. Предполага се, че не е пренощувал там. За духовните упражнения, които ще започнат от 9 март, Папата ще отседне в района на Кастели Романи, но в Арича, в дома за духовно уединение на Паолините, точно на отсрещния бряг на езерото.

Градините на замъка Гандолфо могат да бъдат посетени сутринта, от понеделник до събота, като резервациите трябва да бъдат направени на сайта на Ватиканските музеи.

Дълбоки корени

Архиепископ Петър Парчевич

Не по-малка е следата оставена от големия български будител, духовник и патриот Петър Парчевич (1612-1674 г.), чийто мощи се пазят в базиликата „S. Andrea delle Fratte", в близост до Piazza di Spagna. Паметна бронзова плоча е поставена до единия от ангелите, издялани от Бернини.

Заставайки с лице към олтара, възпоменателната плоча се намира в дясно и е поставена от посланика Венелин Коцев по повод 300 годишнината от смъртта на големия българин.

Духовният път на Петър Парчевич започва от Лорето, за където заминава едва 11 годишен. По-късно съдбата го отвежда в Рим, където учи богословско и каноническо право.

Връщайки се в България през 1643г., Парчевич посвещава усилията си за организиране на антитурска коалиция на католическите държави. Насърчаван и подпомаган от Петър Богдан и Филип Станиславов, но и с благословията на папата, той предприема редица дипломатически мисии в Австрия, Унгария, Полша, Венеция, Влашко, Молдова и Украйна.

Той е представител на изтъкнат чипровски род и е един от организаторите на Чипровското възстание през 1688 г. За приноса му в защита на християнството Парчевич е удостоен от Хабсбургите с баронска титла. Писмото, което Петър Парчевич изпраща до папския нунций във Виена е всъщност неговата автобиография, с което слага начало на автобиографичния жанр в българската литература. Неговите писма и меморандоми са изключителни по своята композиция и стил, и носят белезите на литературни произведения.

Не знаем къде точно са мощите на българския духовник, тъй като в миналото се използвало те да бъдат погребвани под мраморните подове на църквите. Направените реставраторски работи през вековете не са оставили следа, къде е точното място на гроба. За чипровския будител пишат: "Архиепископ Петър Парчевич е един от най-видните българи на XVII век; по знания, дарби и характер, той е в първите редици на българското католическо духовенство и през цялата си духовна кариера; има и следва само един идеал: възкръсването на България".

Уникален културно –исторически комплекс и пример за българския туризъм

Нос Св. Атанас край Бяла

Над пет милиона лева бяха използвани при реставрацията на античното селище и късноантичната крепост на нос Св. Атанас край Бяла. Средствата бяха осигурени по оперативна програма "Регионално развитие" и съфинансирана от ЕС, и през май тази година, културно-историческия обект отвори врати.

Това е едно бижу и истински пример за българите как трябва да бъдат съхранявани, реставрирани и експонирани невероятните археологически находки, на които са богати нашите територии.

В границите на пристанищния град са открити общо 30 сгради с различни функции, изби, кръчми, жилищни едноетажни и двуетажни сгради и заведения. Повечето от тях не са запазени заради пожари и нападения.

Въпреки съществуващият ров и крепостна стена с дебелина 180 см, крепостта престава да съществува през 614 г., когато е унищожена до основи от аваро-славянско нашествие. Археолозите са открили и жилище, което вероятно е било на местния свещеник, а по време на разкопките са намерени златни предмети, сред които голям мъжки пръстен с кръстен знак. Върху откритите монети е образът на император Никифор Фока (602-610 г.).

На ръба на скалата се издига древна базилика от IV-V в. Уникална е намерената олтарна мраморна маса, която е била разглобена и скрита от монасите още в древността.

Под базиликата археолозите разкриха друг пласт, който доказва, че там е имало светилище още от тракийско време. Немерен е свещен кладенец и сграда за съхранение на дарове, сред които и запазени керамични съдове с изключително интересна за историците краса.

По централната улица на селището е имало магазини, занаятчийски ателиета, заведения и гостоприемници за пътниците. По тази улица вероятно са минавали тържествените процесии, които са започвали и завършвали в църквата. В града на площ от близо 35 декара са живеели около 1000 души.

В града са открити три винарни, което означава, че местните хора са се занимавали основно с отглеждане на лозя и производство на вино, корабоплаване и търговия с пристигащите тук кораби. Най-добре е запазена една от винарните, в която е изложен макет на античен дървен уред за мачкане на грозде.

Градската баня в античността или термите са били от изключително социално значение за жителите. Това е било мястото за лечение, размяна на клюки, решаване на спорове, сключване на сделки и дребна амбулантна търговия. Откритата в крепостта на нос Свети Атанас баня е била построена на принципа на римските терми, със съответните фригидариум (студено помещение със студена вода), тепидариум (топло помещение с топла вода) и калдариум (горещо помещение с гореща вода), където клиентите се са преминавали последователно от едно в друго. За всички любители на историята и археологията, но и всеки един българин задължително трябва да посети това място, ще останете очаровани!

Имало едно време...

От плодородните земи на Мизия

до императорския трон

Максимин Тракиецът

Българите страдаме от липса на самочувствие. Но как човек може да има самочувствие, при положение, че не познава историята и корените си. През социалистическо се наблягаше на славянската нишка и на прабългарите.

Но нашите земи имат далеч по-уникално и стойностно минало като това, оставено ни от траките. Намерих някои интересни цитати от „Historia Augusta" – сборник с биографиите на всички римски императори и узурпатори от Адриан до Нумериан.

Ето какво пише за император Максимин Трак, властвал в периода между 235–238 г., тръгнал именно от нашите земи. Роден в Тракия или Мизия, на територията на днешна Северна България. Историографите смятат, че е син на гета Микас и аланката Абоба или Абаба. Бил храбър и силен и бил огромен на ръст (почти 2,4 метра).

Той е първият „варварин" издигнал се от обикновен войник до император. Максимин е един от т.нар. „войнишки императори" и по време на своето управление никога не е посетил Рим, а е бил постоянно по бойните полета. Провъзгласен за император от войските, тъй като е бил техен командващ и е бил убит при обсада в лагера от предатели от същата тази армия в Акуилея (Фрюли).

"Беше с величествено тяло, издръжлив, известна беше неговата стойност сред другарите му, красив и мъжествен, с гордо поведение, здрав, горд, значим и в същото време справедлив."

(Historia Augusta-I due Massimini, 2.2.)

" [...] Беше в състояние да тегли сам четириколесна каруца натоварена с хора, да избие зъбите на кон само с един юмрук, да счупи нечии стави с един ритник, да натроши туфени блокове, да чупи някои растения на две и затова някои го наричаха Милон Кротонски, други Херкулес, а някои великана Антей."

(Historia Augusta-The Massimini 6.9)

Оказва се, че често пиел на ден по една амфора с вино, изяждал по 40 либри месо (около 13 кг.) , или дори шейсет [...]никога не вкусвал бобови зеленчуци и почти никога студени напитки, освен ако не се е налагало. Понякога събирал капките пот, поставяйки ги в чаши или в съдове..."

(Historia Augusta-The Massimini, 4.1-3)

" В деня на раждането на Гета, малкият син на Септимий Север, императорът организирал военни игри, като наградите били сребърни предмети, като гривни (armillae), колиета (torques) и орнаменти (falerae). Максимин, който бил вече още млад и наполовин варварин, все още не говорел латински, попитал императора пред всички – на тракийски език - да му позволи да се бори с мъже от висок ранг.

Септимий Север, поразен от огромните му размери, му разрешил да се бори с най-силните си мъже, без да иска да нарушава военната дисциплина. Максимин успял да победи шестнайсет, печелейки шестнайсет по-малки награди, предназначени за тези, които не принадлежали към войската, но така той бил приет в армията."

(Historia Augusta- The Massimini,2.4-7).

"Тогава Максимин, както винаги победи седем от най-силните, един след друг, и получи от Септимий Север освен сребърните отличия, златно колие и приет сред гвардейците на императора. Така стана важен човек, известен сред войниците, харесван от трибуните и уважаван от войниците . "

(Historia Augusta-The Massimini,3.4-6).

Възстановка на Калиакра: арх. Николай Овчаров, худ. Тодор Ангелиев и фото Евгени Димитров

Старата столица Калиакра и битките за "Пътя на пшеницата"

В най-старата италианска навигационна карта (Пизанската), българското крайбрежие е описано с най-голяма точност. В периода 1320-1321г. генуизкият картограф Пиетро Весконте изготвя също много старателно карта на черноморските брегове, но изучаването им продължава и през следващите векове. Такива документи се пазят в архивите и библиотеките на Генуа и Венеция, доказващи активните връзки между България и двете могъщи морски републики.

След смъртта на Балик, управител на деспотството става брат му Добротица, а столицата е преместена от Балчик в Калиакра и се разпростира на доколо 150 дка, които включват предградието, вътрешния и външния град.

Калиакра е имала хубаво и голямо пристанище, с много добра видимост, отбелязвано в много атласи, портулани и ръководства по кореоплаване. Представете си, съществува договор от 1387 г. между деспод Иванко (син на Добротица) и Генуизката република, в който се говори за износ на зърнени храни и селскостопански продукти, доставяни от вътрешността на Добруджа, а са внасяни сол, скъпоценности и произведения на приложните изкуства, предназначени за феодалната аристокрация.

Интересно е обаче как е ставало разтоварването на зърнената продукция, при положение, че брегът е доста висок и стръмен?

Съвсем близо до брега е имало изсечена в скалата шахта, която достигала до една от пещерите, открити към морето. През нея зърното е изсипвано в пещера и оттам товарено на лодки, които го отнасяли до корабите, акостирали в залива. Благодарение на пясъчното дъно и интересната технология на товарене, в пристанището са можели да влизат различен вид плавателни съдове.

Но това не е всичко: до този момент са открити 4 църкви, където независимо откритите многобройни надписи на гръцки език, се оказва, че основен е бил българският, който се е ползвал от по-голяма част от населението. Говорейки за църкви, не може да не споменем за тридесете пещери и ниши, открити в скалите на Калиакра. В този период е било доста разпространено отшелничеството, в знак на съпротива срещу несправедливите обществени порядки. Предполага се, че някои от нишите са били използвани като църкви, други като отшелнически килии.

22 метрова кула, издигаща се откъм равнинната страна на града, е имала визуална съобщителна връзка с отделните звена на укрепителната система и е установявала още по-далечни зрителни връзки с останалите крепости. Крепостната порта е била украсена с релефи на конници и два лъва. Последните, по време на кримската война (1853-1856) са били отнесени от французите, както пише Константин Иричек в своите пътеписи.

В северната част на външния град е открита постройка със затворен четириъгълен план, което кара археолозите да смятат, че става въпрос за замъка на феодала.

При разкопки през последните години излязоха наяве останки от градски терми, чието захранване вероятно е ставало, чрез открития късноантичен акведукт, а в северозападния край на предградието е открит голям минерален извор.

Добротица управлява Карвунското деспотство и крепостта Калиакра от 1354 до 1379-86 г. От генуезки ръкописи научаваме, че болярът е имал малка, но силна флота, а неговите владения са били под юрисдикцията Цариградската патриаршия. Между 1393 и 1397 година, при управлението на сина му Иванко, Карвунското деспотство окончателно пада под ударите на османската империя.

Духовни двери

150 години от рождението на Петър Дънов Учителя

„Любовта е невероятното изкуство да обичаш някого без корист“

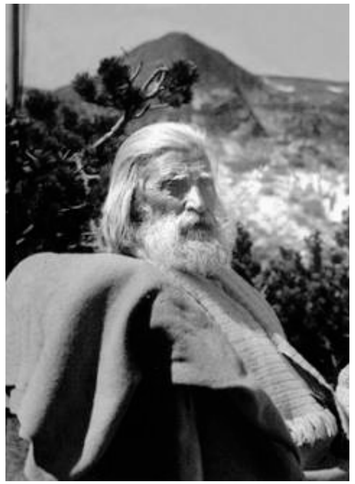

Учителят Петър Дънов - Беинса Дуно

Петър Дънов е абсолютен феномен в българския духовен живот , но истината е, че знаем твърде малко за човека, допринесъл за духовното ни обогатяване и израстване.

Основа на неговото дело е Християнството, издигнато на висота, отговаряща на ролята му в еволюцията на човека. Основните направления в неговото учение са разбирателството и любовта към ближните, връзката с с вселенските закони и природата, както и мисловните модели, които трябва да прилагаме за постигане на хармоничен живот.

Дънов е напълно отдаден на мисията си духовен просветител, следващ с невероятно постоянство последователите го, разкриващ им заблудите, лежащи в миналото. Чрез неговото учение всеки може да възстанови връзката си с първопричината, използвайки формули и молитви, които са мощен инструмент в духовното израстване на човека. Това обикновено са кратки фрази, наситени с дълбоко духовно послание, които се вливат с положителните сили на природата. Съдържат невероятна сила, благодарение на която човек може да преодолее житейските изпитания – без страх и черни мисли, а само с безгранична любов.

В началото на 20-и век Петър Дънов прави няколко обиколки в България. Запознава се с жадни за знания хора, изнася беседи, постепенно освобождава съзнанието на народа от натрупани в годините заблуди, стремейки се да ги възроди за духовен живот. Често в речта си споменава Бог, говори за душата и духа на човека. Учението си изгражда на основата на любовта, истината, доброто, мъдростта и правдата.

В света всичко живее чрез любовта и в нея. Тя е като стремеж дълбоко в сърцето, мощна сила в ума, красиво чувство в душата и принцип в духа. Любовта е невероятното изкуство да обичаш някого без корист, да не се замисляш дали той заслужава обичта ти.

Истината е реалността, която е основа на живота ни и съществува винаги. Според Петър Дънов истината не зависи от личните ни схващания. Нейното отношение си остава, независимо как я възприемаме и какво си мислим за нея.

Доброто може да се оприличи като непресъхващ извор, който тече постоянно и е основа в живота. За да бъде съвършен, човек преди всичко трябва да е добър. Велико е да вършиш добрини, дори и те да са малки, незначителни.

Петър Дънов казва, че мъдростта е светъл лъч на безграничното пространство, който никога не угасва и ни води напред в живота. Чрез нея Бог е сътворил Вселената. Щом мъдростта озари душата ни, всичко си идва на мястото. Човек се хармонизира, идеите му придобиват яснота и определеност, а действията му стават смислени.

Правдата е съвършен процес на разпределяне на божествените блага. Правдата създава истинските взаимоотношения между хората и душите им. Появи ли се тя, се усеща и естественото уважение, което хората трябва да имат помежду си. Когато правдата тържествува, казва Петър Дънов, ще сме свещени един за друг и няма да гледаме с презрение. Първото стъпало към духовно пробуждане е справедливостта, чрез която се изразява и любовта към хората.

Дарението на органи - щедрост и етически проблеми

За страданието, любовта и саможертвата

Разглеждайки различните аспекти от нашия живот през призмата на биоетиката, не мога да отмина един наистина важен въпрос какъвто е трансплантацията и дарението на органи.

Понякога органите на един починал,могат да спасят човешки живот. Но лесно ли се съгласяват близките на починалия на такава постъпка,в моменти на безгранична мъка?

По данни на българската Държавна агенция по трансплантация, разумно краткият срок, който по закон се дава на близките да вземат решение за трансплантация, ще бъде фиксиран до 6 часа. Идеята за фиксирането на времето е на здравното министерство, защото съхраняването на органите на починал е много трудно. Парламентът все още обаче трябва да вземе окончателно решението. 2703 са българите, които са вписали категорично отказ за даряване. В Италия през февруари т.г. бе взето решението съгласието за дарение на органи да бъде записано във всяка една лична карта. Италианците в това отношение са много щедри, а Църквата също изразява своята подкрепа към този хуманитарен жест.

Православната, както и Католическата църкви гледат на трансплантациите, както и на всичко, отнасящо се до здравето на човешките същества и борбата им със смъртта, с много съчувствие и разбиране. Християнската църква като цяло иска да помогне на реципиента, но също да се зачита и донора.

Етичните критерии, които църквата прилага по отношение на трансплантациите, както и критериите, прилагани по отношение на всички други въпроси, трябва да бъдат поставени на духовна основа. Понятието “даряване на орган” трябва задължително да включва понятието “съзнателно съгласие” на донора, т.е. донорът трябва свободно и без ограничение да се съгласи да му бъдат взети органи. Актът на даряване трябва да бъде искрен и истински.

Богословието не препятства усилията на медицината да подобрява и възстановява здравето на човешките същества, като по този начин удължава живота им. И все пак, тя отчита относителния характер на живота, поставяйки като необходими условия зачитането на лицето и на благополучието на неговия ближен и държейки всичко да се извършва в рамките на правилата и принципите на медицинската и биомедицинската етика, които защитават личността на всеки индивид. Животът е дар от Бога. Животът, който ни се дава, е собствено наш до степен, че ние можем да го дадем с любов.

Духовната основа на християнската етика относно трансплантацията е психологическата готовност да “дадеш себе си”. Да дадеш живота си, а следователно – да дадеш тялото си, не е акт на самоубийство или евтаназия. Даването на живота е велик и голям жест.

Следователно, всеки, който желае да дари органите си, дарява не само органите си, но и самия си живот. Това не е само акт на даване, но и на саможертва.

Църквата подкрепя и насърчава дарянето от живи донори на органи, от които имаме по два (бъбреци), и на тъкани (кръв, кожа, костен мозък).

По отношение на определението за мозъчна смърт, Църквата уважава и се доверява на медицинските изследвания и на клиничната практика и следователно, приема универсално приетото определение за мозъчна смърт като отговарящо на необратимия биологически край на човешкото същество. При диагностициране на мозъчната смърт трябва да се прилагат строго международно утвърдените критерии.

Едва след категоричното диагностициране на мозъчната смърт може да се разглежда въпроса дали лицето е донор или не (т.е. дали има дадено съгласие), за да може диагнозата да бъде напълно обективна и да не бъде повлияна по никакъв начин.

Законът обаче трябва във всички случаи да се погрижи да няма никакво съмнение, че близките търгуват с дарените органи. Църквата има задължението да защитава акта и участващите лица от евентуалио малтретиране, експлоатация и дори жертване с цел трансплантация, които обслужват големи икономически интереси.

Църквата благославя желаещите да станат донори, но разбира и онези, които се колебаят. Помощта, която тя оказва, трябва да бъде включена в определени ритуали.Трансплантацията е може би един от малкото въпроси, по които държавата се нуждае пряко от помощта на Църквата; действително, Църквата може да играе съществена роля за бъдещето на трансплантациите. А това предполага както сериозни права, така и важни задължения.

Църквата, в сътрудничеството с държавата трябва да постави твърди условия, за да не бъде затрупана с решения и закони на държавата и на други институции, които могат да бъдат взети или осъществени в напълно различен дух и с напълно различни цели.

Необходимо е да се извършва строг контрол за правилното прилагане на съответното законодателство, където Църквата, заедно с представители на Националния съвет по трансплантации и Националния управителен орган по трансплантации, да насърчават центровете за трансплантации да работят съгласно принципите на зачитане,свобода и любов към човешките същества.

За съжаление България е на последно място в класацията за желание за донорство, но дали това е резултат от слабата социална политика и сенсибилизиране на населението към проблема или българинът е малко щедър? Моето лично мнение е, че ако не бъдат предложени конкретни действия за произнасянето на личното желание на всеки един човек „за” или „против” донорството, това ще остане един неизяснен въпрос.

По материали на Радио Ватикана
www.radiovaticana.va

Християнски календар

“Alter Christus” - “Вторият Христос“

4 октомври - Св.Франциск в търсене на Истината

Джовани ди Пиетро Бернардоне, както е рожденото име на светеца, се появява на бял свят на 26 септември 1181 г. в италианското градче Асизи, където и умира на 3 октомври 1226 година. По настояване на баща му името му е сменено на Франциск. Наричан е “Alter Christus” - “Втори Христос”, защото като монах ревностно следвал евангелския идеал и подражавал на Исус. Известен е и като Малкия просяк от Асизи заради презрението му към охолството и аскетичния начин на живот.

Свети Франциск издига в култ бедността като праведен начин на живот, най-близък до този на Исус. Той преобръща и мисията на монаха от отшелник в пламенен апостол мисионер. Философи припознават в италианеца родоначалник на субективизма, идеализма и пантеизма, предвестник на Ренесанса. Франциск е определян и като първият борец за опазване на околната среда. Приживе се прочува като изключително обаятелна личност, но недолюбван от Ватикана.

Франциск е основател на Ордена на миноритите (“по-малки братя” на Христос), по-известен като Францисканския орден. Той е светец покровител на Италия, а също и на животните - на патронния му празник - 4 октомври, от 1931 г. Франциск се ражда в заможно семейство на търговец. Той бил единствен син и водел разгулен живот с връстниците си, бил душата на компанията.Сред първите сериозни премеждия е участието му във войната срещу Перуджа. Тогава е пленен, но скоро е откупен и отново подхваща бурния си и весел начин на живот.

Според легендата чудото с младия Франциск се случва след един негов сън. В него той получил прозрение, че трябва да потърси смисъла на живота в състраданието и да загърби охолния начин на живот. Ден след ден нещо в него се преобръща.След спорове с неговия баща Франциск изоставя завинаги семейния дом.

Новото учение на Франциск се считало като спасително движение срещу пороците на тогавашното духовенство. Въпреки че светецът страстно проповядвал послушание към папата и непротивопоставяне на църквата, във Ватикана се опасявали, че се задава нова ерес. В същото време Франциск решава да обедини сподвижниците си в орден, за чието създаване иска разрешение от папа Инокентий III.

Летописците с охота разказват за шока на главата на Ватикана, когато вижда срещу себе си босия и опърпан монах. Вместо расо Франциск носел кат дреха прост чувал Според преданието първоначално папата праща Франциск при свинете, но след това получава видение и благославя новия орден.

Историците пък смятат, че така Инокентий III смятал, че по-лесно може да контролира Франциск и последователите му. Миноритите или “по-малките братя”, както наричали себе си францисканците, впоследствие оставили на по-заден план идеите за бедност и смирение и постепенно се превърнали в обикновен орден, който дори бил реорганизиран по йерархичен принцип. Начело вече стоял “генерал”, който бил утвърждаван от самия папа. Броят на францисканските манастири нараствал, докато стигнал в апогея си до 1100. Всички натрупали значителни състояния и започнали да играят политическа роля. Несъгласен с промените, Франциск се оттеглил от неговото духовно ръководство.

В деня на Светия кръст - 14 септември 1224 г., свети Франциск започнал да медитира, като съсредоточил целия си дух и внимание към страстите на Христос. Неговата вяра била така силна, че по тялото му се появила стигма - белезите от копията и гвоздеите по тялото на Исус Христос. Те му останали завинаги и постоянно му причинявали нетърпими болки и страдания. През 1226 г. той почувствал края на своите дни, простил се с последователите си и пожелал да остане сам. Така дочакал своята смърт на 43-годишна възраст.

19 октомври - Св.Иван Рилски Чудотворец

Патронът на българските будетели

Най-великият светец на българската земя, преподобни Иван Рилски се ражда около 876 г. в Скрино,(край Дупница). Бил съвременник на княз Борис (852-889) и на неговия син Владимир, на цар Симеон Велики и на Симеоновия син цар Петър. В този период из цяла България се строяли църкви и манастири. Новооснованите обители ставали не само огнища на християнството, но и книжовни и просветни средища. Желанието на младия пастир Иван било да се посвети напълно в служение на Бога и в някоя света обител да се отдаде на монашески живот. Отначало Иван постъпва в близкия манастир “Св. Димитрий” под самия връх Руен, където развива своите заложби към духовно съзерцание. Получава образование и знания от свещените, богослужебни и религиозни книги. Отдава се на монашеството, на пълна самота, молитви, пост и лишения.

Преподобни Иван Рилски се установява в Рила, където остава до края на живота си. Там той създава манастир, който съществува вече хиляда години. Извършва много чудеса през живота си и след неговата смърт: лекува с молитвата си един побъркан, изцерява от разни болести благочестиви люде, опазва манастира си чрез своята благодатна сила. За Иван Рилски чува цар Петър I и при едно свое пътуване до София се отклонява до планината, за да се види с благочестивия старец. Праведният Иван обаче не го допуска до себе си, а само му се поклонил отдалеч, като монархът отговорил със същото. Отшелникът, естествено, върнал обратно и изпратеното му от цар Петър злато, което увеличило славата му и към него започнали да се присъединяват ученици, които се заселили наблизо. Такова било началото на най-известния български манастир.

Преди смъртта си преподобни Иван отишъл на пълно уединение, където съставил своето “завещание” преди да почине на 18 август 946 година на около 70 годишна възраст. Св. Иван Рилски е погребан близо до основаната от него Рилска обител, но скоро след това цар Петър нарежда мощите му да бъдат пренесени в Средец. Около 45 години след неговата смърт неговите мощи са пренесени от цар Самуил и тогавашния български патриарх Герман Гаврил в Средец, в църквата „Св. апостол и евангелист Лука“. Това става на 19 октомври и от тогава на този ден се чевства неговата памет. През 1183 г., по време на поредната унгарско-византийска война, унгарският крал Бела III превзема Средец и отнася мощите на свети Йоан Рилски в своята столица Гран (Естергом). Преданието разказва за местният римокатолически архиепископ заявява, който не бил чувал за този светец, за което св. Йоан Рилски го наказва с онемяване. След като се прекланя пред мощехранителницата и иска прошка, говорът му се възстановява. Впечатлени и обезпокоени от това чудо, през 1187 г. унгарците връщат мощите на светеца в България.

През 1195 г. цар Иван Асен I тържествено пренася мощите на светеца в столицата Търново. През 1496 г., след разрешение от султана, монасите от Рилската обител връщат мощите на Иван Рилски от Велико Търново в основания от него Рилски манастир.

26 Октомври Св. Димитър Солунски

Името на св. Димитър е свързано и с историята на българския народ. През 1185 година, по време на двувековното византийско робство, братята-боляри Асен и Петър обявили в Търновград, че не признават повече византийската власт. Това станало на 26 октомври, на храмовия празник на построената от тях църква, наречена на св. Димитър. Закриляни от него, въстаниците довели борбата за независимост и възстановяване на българската държавност до успешен край: през пролетта на 1187 г.

След неуспешна обсада на гр. Ловеч, византийският император подписал мирен договор, който признал властта на Асен и Петър над Северна България. Така започнала историята на Второто българско царство.

Паралел 43

Главен Редактор: Венета Ненкова

Зам. Гл.Редактор: Теодор Тодоров

Сътрудници: Мариола Георгиева, Милена Рачева, Йорданка Минева

Тел. 0039 348 35 30 943

Майл:scuolabulgara@gmail.com

Сайт:www.scuolabulgara.jimdo.com

Настоящото издание е продукт на Културната Асоциация с идеална цел “Паралел 43”, създадена в Рим през 2014 год.

В основната дейност на асоциацията е заложено популяризирането на българския език, култура и история.

НОВИ ПАРЛАМЕНТАРНИ ИЗБОРИ 2014

5 Октомври 2014

На предстоящите извънредни Парламентарни избори на 5 октомври 2014г. ще има рекорден брой секции за гласуване извън територията на Република България. До този момент те са почти 450 в над 350 населени места извън страната. На 13 септември Централната избирателна комисия (ЦИК) ще обяви официално градовете, в които ще бъдат образувани избирателни секции.
Следва интензивна работа по подготовката на самия изборен ден, назначаване състави на секционни избирателни комисии (СИК) и наблюдатели. Българските общности и сдружения на българи в чужбина могат да внесат своя съществен принос в подкрепата на гражданската позиция за участие на българските граждани в Парламентарни избори 2014 и организирането на вота извън страната. Това може да се случи чрез тясна координация и сътрудничество с дипломатическите представителства на България по света. Как точно?
-Във всяка секционна избирателна комисия извън страната ЦИК е задължен да назначава поне един член, предложен от Министъра на външните работи или оправомощен от него заместник-министър.
-Предложенията на Министъра на външните работи могат да бъдат направени въз основа на предложения от организации на български общности извън територията на Република България за личности, които имат желание да се включат в сформирането на СИК
-Българските общности извън граница могат да направят предложенията си за членове на СИК в дипломатическите представителства на България в съответната страна до 16 септември
-Два дни по-късно (18 септември) Министърът на външните работи предоставя на ЦИК списък с предложения за назначения в СИК, както и допълнителен списък с т.нар. резервни членове, които могат да заместват, ако в изборния ден член на СИК не се яви. Заместването се извършва с решение на ЦИК в изборния ден.
-На 18 септември, ЦИК провежда с политическите партии и коалиции консултации за съставите на СИК извън страната
-На 22 септември ЦИК назначава съставите на СИК извън страната. Броят на членовете на СИК за секции с до 500 избиратели е до 7 човека, но не по-малко от 5, а за секции с над 900 избиратели – до 9, но не по-малко от 5 човека. В състава на СИК задължително се включва задължително един член по предложение на Министъра на външните работи, а останалите се определят спрямо съотношението на парламентарно представените партии и коалиции.
-До 27 септември партиите и коалициите, както и Министърът на външните работи могат да правят предложения за смяна на предложен от тях член на СИК извън страната
-Ако до два дни по-късно (29 септември) партия или коалиция не е направила предложения за състав на СИК извън страната, ЦИК назначава членове на СИК от списъка с предложения, предоставен на Министъра на външните работи от ръководителите на дипломатически представителства в чужбина
Предоставяме пълен списък с дипломатическите представителства и генералните консулства на Република България в чужбина за тези от вас, които искат активно да се включат в организацията на предстоящия вот в чужбина:
http://www.mfa.bg/bg/pages/26/index.html

За повече информация:
ОТНОСНО: условията и реда за образуване на избирателните секции извън страната и за назначаване съставите на секционните избирателни комисии при произвеждане на изборите за народни представители за Народно събраниевижте:
https://www.cik.bg/reshenie/?no=656&date=07.08.2014

Държавна агенция за българите в чужбина